

Maak werk een behandeldoel in de oncologie

Via Doneer Je Ervaring, het grootste (ex-)kankerpatiëntenpanel van Nederland, vraagt NFK drie keer per jaar via een online vragenlijst naar de behoeftes en ervaringen van patiënten. Elke vragenlijst gaat over een ander onderwerp. Afgelopen jaar onderzocht NFK de impact van kanker op de werksituatie. Mirjam van Belzen, belangenbehartiger Kwaliteit van Leven bij NFK, vertelt wat de bevindingen waren.

Jaarlijks krijgen zo'n 116.000 mensen in Nederland de diagnose kanker. Van alle mensen die werken, krijgen er elk jaar ongeveer 45.000 tot 50.000 te horen dat ze kanker hebben. En dat deel van de beroepsbevolking zal komende jaren alleen maar stijgen. Doordat de bevolking vergrijsd, zijn er steeds meer mensen met kanker. Daarnaast zijn er ook betere behandelingen, waardoor steeds minder mensen aan de ziekte overlijden. En omdat we tot een hogere leeftijd blijven werken, zal dat aantal ook gaan stijgen. Kortom, steeds meer werkende mensen krijgen kanker.

Waarom hebben jullie specifiek onderzoek gedaan naar werk?

"Ik denk dat een kankerbehandeling niet alleen moet gaan over het behandelen van de tumor, maar over de behandeling van de hele mens achter de tumor. Kanker raakt meer facetten dan slechts het fysieke. Werk is een wezenlijk zingevend onderdeel van je leven. Het is goed dit thema daarom in de omgeving van een ziekenhuis aandacht te geven." (anonieme kankerpatiënt, maart 2019)

Dit soort opmerkingen horen wij vaak van patiënten. Werk staat in de top drie van zaken die ertoe doen na het afronden van de behandelingen. Het is een belangrijke bron van zingeving, zorgt voor sociale contacten, eigenwaarde, zelfvertrouwen en uiteraard

'Wat is NFK?'

De Nederlandse Federatie van Kankerpatiëntenorganisaties (NFK) is de koepel van 19 kankerpatiëntenorganisaties. NFK streeft naar een betere kwaliteit van leven en zorg voor mensen die kanker hebben (gehad) en hun naasten. Zij geeft (ex-)kankerpatiënten en hun naasten een duidelijke stem door het patiëntenperspectief centraal te stellen. Via vragenlijsten op doneerjeveraring.nl verzamelt NFK de ervaringen en wensen van duizenden (ex-)kankerpatiënten in Nederland. Zo vormt Doneer Je Ervaring de spreekbuis voor mensen met en na kanker en hun naasten.

Mirjam van Belzen

Belangenbehartiger Kwaliteit van Leven bij NFK

Adrie Nieuwenhuijsen

Redactie

voor werk wél door een zorgverlener zijn besproken, bevestigen dat dit zinvol is: de meerderheid geeft aan dat het bespreken hen geholpen heeft.

Een andere opvallende bevinding: 6 procent van de patiënten wordt ontslagen en bij 4 procent wordt hun contract niet verlengd.

Bijna twee derde van de patiënten (60%) geeft aan dat de kanker(behandeling) financiële gevolgen heeft.

Kortgezegd: een op de tien verliest dus zijn baan vanwege de kanker. Ja, dat vinden wij onacceptabel. Het lijkt misschien een laag percentage, maar deze mensen worden dubbel benadeeld. Het is natuurlijk vreselijk als je, naast je zorgen om je gezondheid, ook nog je baan verliest en financiële zorgen krijgt als gevolg van kanker.

Ervaren patiënten veel financiële gevolgen?

Ja, bijna twee derde van de patiënten (60%) geeft aan dat de kanker(behandeling) financiële gevolgen heeft. Dat wordt uiteraard in veel gevallen als problematisch ervaren. Patiënten hebben vooral een terugval in inkomen en meer zorguitgaven. Daarom is werk en de aandacht daarvoor voor kankerpatiënten zo belangrijk. Behoud van je baan betekent behoud van inkomen.

En de rol van de bedrijfsarts. Hebben jullie daar ook naar gevraagd? Ja, daar hebben we ook naar gevraagd. Patiënten gaven aan vooral kennis en de expertise over kanker, de behandeling en de gevolgen ervan te missen. Ze voelden zich onbegrepen.

Wat gaan jullie nu doen met deze uitkomsten?

De resultaten van het onderzoek hebben wij onder de aandacht gebracht van de Nederlandse Vereniging voor Arbeids- en Bedrijfsgezondheidskunde. Ook riepen we bedrijfsartsen en aanverwante disciplines op om zich beter te verdiepen in de korte en lange termijn gevolgen van kanker. Daarnaast ondersteunen wij initiatieven die werk vanuit de zorg bespreekbaar maken en zich richten op werkbehoud bij kanker.

Bovendien pleiten wij ervoor dat werk een behandeldoel in de zorg wordt. Arbeid zou vanaf de diagnose door een expert moeten worden meegenomen in het integrale zorgplan. Een klinisch arbeidsgeneeskundige (KAG) is daartoe opgeleid en zou daarom vast onderdeel van het behandelteam rondom een patiënt moeten zijn. De KAG kan arbeids- en bedrijfsgezondheids expertise inbrengen en werk als behandelbaar opnemen in het integraal zorgplan. Zo kan werk mede uitkomstmaat van goede zorg worden – iets waar wij ons hard voor maken.

Kanker, wat betekent dit voor je werk?

Aan dit onderzoek deden 4102 mensen en naasten (73%) geeft aan dat hun werksituatie (tijdelijk) is aangepast vanwege de kanker(behandeling).

De meerderheid van de patiënten (88%) en naasten (73%) geeft aan dat hun werksituatie (tijdelijk) is aangepast vanwege de kanker(behandeling).

De meeste patiënten hebben zich (gedeeltelijk) ziek gemeld (68%). Zijn (tijdelijk) gestopt met werken (27%) of zijn (tijdelijk) minder uren gaan werken (24%).

"Ik stond niet stil bij de veranderingen in mijn leven voor het werk. Het had wellicht geholpen als iemand daar serieus met mij over had gesproken."

Van de patiënten geeft 40% aan dat de gevolgen van de kanker(behandeling) op werk niet besproken zijn door de zorgverlener in het ziekenhuis. Van de patiënten bij wie de gevolgen wél besproken zijn, zegt 89% dat het hen in meer of mindere mate geholpen heeft.

Van de patiënten geeft 40% aan dat de gevolgen van de kanker(behandeling) op werk niet besproken zijn door de zorgverlener in het ziekenhuis. Van de patiënten bij wie de gevolgen wél besproken zijn, zegt 89% dat het hen in meer of mindere mate geholpen heeft.

Geen enkele zorgverlener heeft gevraagd hoe mijn situatie met betrekking tot werk was.

Bijna twee derde van de patiënten (60%) geeft aan dat de kanker(behandeling) financiële gevolgen heeft. Zij ervaren deze gevolgen soms (50%), vaak (15%) of altijd (6%) als een probleem.

Bron: landelijke onderzoek NFK i.s.m. naar (zorg)aanbieder. De resultaten zijn gebaseerd op 4102 respondenten. Datum: maart 2019.

iets minder dan de helft van de patiënten (45%) is begeleid door een arts gespecialiseerd in werk, meestal een bedrijfsarts.

Ruim een kwart van de patiënten (27%) geeft aan iets gemist te hebben in de begeleiding van de bedrijfsarts en geeft de begeleiding een rapportcijfer: 4,6. De groep patiënten die niets gemist heeft in de begeleiding (59%) is heel tevreden, en geeft een 8,0.

Nederlandse Federatie van Kankerpatiëntenorganisaties